

LUBLANSKE

NOVIZE

JANN. FRIDR. EGERJA.

Sręda 14. d.

Svizhana 1798.

Nro. 13.

Lublana

Tę dni so med ludstvam rasglasili, de se vidi taisteh svęsd ena, katere so repate, inu jim komęt pravio. Al vse to govorjenje je neumno. Pervizh svęsde s' repam so ena rezh fama na sebi, kakor druge nebęske telefa; one so nedolshne, inu nam k' pridu stvarjene; ne pa k' nafhi fhkodi. Drugizh ni reš, de se je tę dni en komęt vidil. Uzheni moshje bi naf sa revne nevedcshe shteli, ako bi mi lę samo nafhimu domishluvanju verjeli. Svęsda, katęro so ludje sa repato imęli, je Vezhęrniza; ona se vidi sedaj

na

na vèzher po sonzhnim sahodì skusi dobre tri ure ; pol devetih sa hribe sajide Nekateri sastopni so jo s' meno j glèdali skusi eno dobro svèsdno glèdalo katero je v' Londoni nalash sa svèsdè glèdat narejeno. Potle smo pustili tudi majn sastopnim notri glèdat. Vsi smo vidili, de je Planet Venus, to je po krajnskìim Vèzhèrniza. Ona je vidit, kakor mèsez v' sazhetki sadniga krajza ; sakaj ona nima lastne svetlobe, ampak je od sonza rasvitlena, kakor Luna. Ina svoje kraize ; v' zhasi je tamna, v' zhasi vsa svitla. Kader je v' sadnim krajzi, hodi sa sonzam, inu se pravi : Vèzhèrniza. Ob pervim krajzi hodi pred sonzam, se lè s'jutra vidi ; inu takrat ji pravimo : Daniza. Kader je srak ali luft en malo dimen, se velika inu koskata vidi ; satorèj so ljudje menili, de ima rëp ; ali pa, de ima nakvishtko sakushtrane lasè ; al skusi Svèsdno Glèdalo se vidi zhistà, sama na sebi, bres sape-livih sharjov, nizh ne miglà, temuzh je kakor en majhen mèsez v' sadnim srtelzi ; se vidi velika per eni glihi, kakor en zel goldinar, ali pol krone sa shtir petize. Kateri s'he niso od tiga vèdeli, so se zhudili nad tim majhenim mèsezam, inu nad negovim majhenim rogam. Svèsdoglèdzi pa shè davno vèdô, de Daniza ali Vèzhèrniza gori inu doli jemle, kakor mèsez. To sim otel v' sim povèdat, de se nebodo prasno strashiti pustili ; inu de nebodo menili, de ni v' Lublani tuliko sastopnih, kateri bi snali raslozhit, kaj je ta ali una svèsdà, saj kar tè imenitnisthi svèsdè sadène.